

הבטחת רבינו,
מי שישתדל
בהדפסת
ספריו יהיה
לו המזכיר
למליץ

הארי ההי

פנינים נפלאים מתורתו של

המהרא"ל צינץ

הגאון הפיאריה לייב צינץ זי"ע מפלאצק
גיליון שע"ו, פרשת בלק תשפ"ו

מכון להוצאה חרשה ומפוארת
של ספרי מהרא"ל צינץ זי"ע

ת.ד. 3498 אשדוד 77134
טל': 08-8648989
פקס: 08-8648686
tzintz@tzintz.org

אלא אדם שנתקל והפך לאתון, ובמתכוון הרי היא משימה אותו ללעג ולצחוק, ולכן חרה בה אפו.
השיבה לו האתון: "הלא אנכי אֲתָנָךְ אֲשֶׁר רָכַבְתָּ עָלַי מְעוֹדָךְ עַד הַיּוֹם הַזֶּה" - ולא ייתכן אפוא שהנני אדם מקולל, שכן ידוע כי אין בכוחה של קללה להפוך אדם לבהמה יותר משבע שנים, ואילו אתה כבר רוכב עלי הרבה יותר משבע שנים...

מלא העומר

לעתיד לבוא רק עם ישראל יזכו לאכול עם ה'

הן עם לְבַדָּד יִשְׁכֵּן (כב, ט).

במדרש (ילקוט שמעוני תורה, תשס"ח) הביאו משל למלך שזימן לפניו כמה וכמה בעלי אומנויות. עשו אלו במלאכתם, ובאמצע הפסיקו והתיישבו לאכול. ביניהם נוכח היה בן המלך, וכדי שלא תהא דעתו עגומה עליו שאֵלו אוכלים והוא לא, הורה המלך שאף בנו יישב ויאכל עם אותם אומנים. לימים סיימו מלאכתם והלכו מבית המלך. שאל בן המלך את מחנכו: "ועם מי אוכל מעתה?" והפדגוג השיב לו כי מעתה יאכל עם אביו המלך בכבודו ובעצמו.

והנמשל לעם ישראל: שבהיותם בגלות הם נזקקים לאכול עם "בעלי האומנויות" - הם העמים. אך לעתיד לבוא, יאכלו הם לבדם עם מלכו של עולם, הוא הקב"ה. והוא שנאמר: "הן עם לְבַדָּד יִשְׁכֵּן".

והוא שאמר דוד המלך (תהלים ד; ח-ט): "נִתְתָּה שְׁמֹחָה בְּלִבִּי, מֵעַת דָּגַנְךָ וְתִירוֹשְׁךָ רָבוּ" - של העמים, שבינם אני יושב כיום. שכן כיוון שכיום אני אוכל עמם, הרי כאשר מתברך השפע שעליהם, נמצא שגם אני מתברך. אמנם "בְּשָׁלוֹם יִחַדּוּ אֲשֶׁקְבָה וְאִישׁוֹן" - שכיבה ושינה מרמזים על הגלות, ואף שאני אוכל אז עם הגויים, עדיין אני בשלום ולא בצער. משום שידוע אני שלעתיד לבוא "לְבַדָּד לְבָטַח תּוֹשְׁבֵינִי", שהרי רק ישראל יזכו אז לאכול עם הקב"ה ולקבל את רוב טובו היישר מידו הרחבה והמלאה.

קומץ המנחה - פרשת מטות

מדוע הזכיר בלק את כוחו של בלעם לברך?

כִּי יִדְעַתִּי אֶת אֲשֶׁר תִּבְרַךְ מִבְּרַךְ וְאֲשֶׁר תֵּאָר וְיֹאֵר (כב, ו).

מדוע הזכיר בלק את כוחו של בלעם לברך? הרי כל רצונו של בלק היה שבלעם יקלל את ישראל, ודי היה לו לומר לבלעם: "כי ידעתי את אשר תאור יואר!"

אלא שכתב הזוהר הקדוש (דף ריא.) שכל הרוצה להזיק לזולת בעין הרע, צריך תחילה לשבח ולהוקיר את הדבר שברצונו להזיק, ולומר כמה נאה וטוב הוא - כדי שעל ידי השבח תוכל עין הרע לשלוט בו. והנה, בלק ידע שבלעם מכיר ויודע את מעלתם של ישראל. לכן אמר לו בלק: "כי ידעתי את אשר תברך" - היינו, תחילה תשבח ותפאר את מי שהוא "מבורך", ואז, מתוך כך, תוכל להזיקו עד כי "ואשר תאור יואר".

מלא העומר

מפני שנעשה חיגר הוצרך למקל

וַיִּף אֶת הָאֶתוֹן בַּמַּקֵּל (כב, כז).

בדרך צחות יש לפרש, כי לאחר שנעשה בלעם חיגר על ידי שנלחצה רגלו על ידי האתון - "וַתִּלְחֹץ אֶת רַגְלָא בְּלַעַם אֶל הַקִּיר" (פסוק כה) - זקוק היה למקל.

רמז לכך יש בדברי האתון: "כִּי הִפְתִּינִי זֶה שְׁלֵשׁ רְגָלִים", כמאמר חז"ל (שבת קנב): "טבא תרי מתלת" ["טובים שתי הרגלים של ימי בחרות משלש של זקנה, שצריך משענת עם רגליו" - (רש"י)].

מלא העומר

הוכחת האתון: מדוע אין היא אדם מקוללת?

כִּי הִתְעַלְלַת בִּי (כב, כט).

תחילה לא הייתה בעיני בלעם אלא אתון חסרת דעת, ולכן לא הרגיש עצמו נעלב. אבל עכשיו, משפתחה פיה לדבר, היה בלעם סבור כי אינה

פניני דרוש

מי שאינו קונה מאומה - אינו מקבל מתנות

מעט משלו. הלכה החברה והביאה אף היא קנקן ריק. שאלה המוזהג: "כמה תרצי?" השיבה: "רק את התוספת הניתנת בחינם".

צחק המוזהג ואמר: "מי שקונה מדת שחר מקבל מעט בחינם, אבל מי שאינו קונה מאומה - אינו מקבל מתנות". וכן בעניינינו, זכות אבות היא מתנה, חסד מיוחד, ומתנה זו ניתנת רק לאלו שצוברים זכויות במעשיהם - כאותה תוספת שהמוזהג מעניק לקונים.

ובזה יש לבאר הסדר שבהגדה של פסח: "שלשה אבות, שני לוחות הברית, אחד אלקינו". כלומר: רק לנו עומדת זכותם של שלושה אבות, ומדוע? משום שאנו שומרים על שני לוחות הברית ומאמינים באחד אלקינו שבשמים ובארץ.

ברכת השיר-הגשפ

כִּי מֵרֹאשׁ צְרִים אֶרְאֶנּוּ וּמִגְבְּעוֹת אֲשׁוּרֵנוּ (כב, ט). וברש"י אני מסתכל בראשיתם, ובתחילת שרשיהם, ואני רואה אותם מיוסדים וחזקים כצורים וגבעות הללו, על ידי אבות ואמהות.

לכאורה, לא רק לעם ישראל קיימי עומדת זכות אבות; אברהם אבינו היה גם אביהם של ישמעאל ושל בני קטורה, ולבני עשיו עומדת זכותם של אברהם ויצחק. אם כן, מדוע זכותם עומדת רק לנו?

ויש לבאר במשל: דרך מוזגית שכר שכאשר מביאים אליהם כלי ומבקשים שימוזגו מדת שכר מן החבית, הרי הם ממלאים את המידה ומוזגים ממנה לקנקן, ולאחר מכן מוסיפים עוד מעט - בחינם.

פעם שלח אדם את בתו וקנקן בידה לקנות מדת שכר מן החבית. נלוותה אליה חביתה וראתה שהמוזג נותן את המידה ומוסיף עליה

חדש!

ניתן לשמוע בכל שבוע דבר תורה מרבנו המהרא"ל צינץ על פרשת השבוע,

מפי המשפיע הרב הגאון רבי ברוך שוורץ שליט"א 08-8648989 שלוחה 5 מרבני המכון ומו"ץ באוצר הפוסקים

פניני המהרא"ל על פרקי אבות

- פרק ו' -

ניתן לבאר את הפסוק כמענה לתמיהה על ריבוי המצוות: יש הטוענים ש"כל הדברים יגיעים" - כלומר, ריבוי המצוות אינו אלא טרחא מיותרת, וניתן היה לקיימן באמצעות מצווה אחת (ציצית אחת, הדס אחד וערבה אחת). על כך משיב הפסוק: "לא יוכל איש לדבר" - אל תטען זאת, שהרי "לא תשבע עין מראות". אם נלך בדרך זו, עלינו לתהות גם: מדוע נברא האדם עם שתי עיניים? הלא די בעין אחת! וכן, "לא תמלא און משמוע" - הלא די בשמיעה באוזן אחת, מדוע נבראו שתי אוזניים?
אלא, מאחר שהאדם נברא בצלם אלוקים ובדמות עליון, הוא ניחן בשתי עיניים ובשתי אוזניים כמבנה הרמוני ושלם. כך גם המצוות הכפולות - הן נעוצות באותו שורש עליון, ולפי עניינן וסדרן במערכת הבריאה והקדושה, הן מחויבות להיות כפולות.

כיצד מצווה אחת מזכה את כל התורה

שם. הרמב"ם מפרש כי ריבוי המצוות נועד לאפשר לכל אחד מישראל לקיים מצווה אחת כהוגן ובתכלית השלמות, ועל ידה לזכות לחיי העולם הבא.

טעם הדבר הוא שכל המצוות אינן אלא ענפים השלובים בשורש אחד - שורש התורה, המגולם בדיברות "אִנְכִי וְיְהוָה לֶךְ". כדרך שכל ענף יונק משורש העץ והשורש הוא המשפיע חיות על כל הענפים, כך גם האדם: על ידי קיום מצווה אחת כתיקונה, הוא זוכה לאחיזה ושייכות בכל מצוות התורה.

בדרך זו ניתן לבאר את המשנה (סנהדרין פרק י', משנה א'): "כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא". לכאורה יש לשאול: הרי אי אפשר לקיים את כל המצוות, ורבות מהן אינן שייכות לכל אדם? על כך משיבה המשנה: "נִצְרַר מִטְעֵי, מִעֲשֵׂה יְדֵי הַתְּפִאָר". כל יהודי הוא כענף שיש לו שייכות עם כל ענפי העץ; על ידי שהוא אוחד בענף אחד ומקיים מצווה אחת בשלמות, הוא נדבק בשורש הכללי וזוכה לעולם הבא.

זהו גם המשך המשנה שם: "וְעִמָּךְ פְּלִים צְדִיקִים, לְעוֹלָם יִירְשׁוּ אֶרֶץ". אף על פי שלא כל אחד יכול לקיים את כל התורה כולה, מכל מקום יכול הוא לרשת ארץ - היא העולם הבא - על ידי קיום מצווה אחת כתיקונה, שכן באמצעותה הוא מקבל שייכות לכלל המצוות.

סוד ההודאה לה': כיצד אנו "פורעים" את חובנו לה'?

כל שְׁבָרָא הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעוֹלָמוֹ, לֹא בְרָאוּ אֵלָא לְכַבּוֹדוֹ (אבות ו, יד).
על ידי ההודיה והשבח לה' יתברך, נחשב לנו הדבר כאילו אנו פורעים את חובנו לה' על כל החסד שגמל עמנו.

כך מבארים חז"ל את הסתירה בין הפסוקים: בפסוק אחד נאמר (תהלים קטו, טו) "וְהָאֶרֶץ יָתֵן לִבְנֵי אָדָם", ובפסוק אחר נאמר (תהלים כד, א) "לֵה' הָאֶרֶץ וּמְלוֹאָהָ". מסבירים חז"ל: "לה' הארץ" - נאמר קודם ברכה; "והארץ נתן לבני אדם" - נאמר לאחר ברכה. שכן, על ידי שאנו מברכים ומשבחים את ה', נחשב הדבר כפריעת חובנו אליו, ובתגובה הוא, בחסדו, נותן לנו את הארץ לאכול מפריה ולשבוע מטובה.

בעצם, כל כוחנו "לשלם" כביכול לה' הוא רק על ידי שבח והלל, שכן כל פעולותינו הגשמיות - כלבישת ציצית או קביעת מזוזה - אין להן ערך כשלעצמן כלפי ה', שהוא כולו רוחני. מה גם, שהרי אם לא ה' שנתן בגד לאדם - מהיכן יקח ציצית? ואם לא ה' שנתן בית לאדם - במה יקבע מזוזה?

אלא שדרכו של ה' היא שלא לקפח שכר כל בריה, והוא משפיע לברואיו שפע טובה. וכיון שאין לנו במה לשלם לו בתמורה, השבח וההודיה בפינו על כל החסד שגמלנו - הם הנחשבים לנו כפריעת החוב.

סוד ריבוי התורה והמצוות

רבי חנניא בן עקשיא אומר: רצה הקדוש ברוך הוא לזכות את ישראל, לפיכך הרבה להם תורה ומצוות. (אבות ו, טו).

ניתן לפרש את כוונת המשנה כך, אל לנו לתמוה מדוע ישנן מצוות כה רבות, ומדוע מצוות מסוימות ניתנו בכפל - כגון ארבע כנפות בציצית, ארבעה מינים בלולב (שלושה הדסים ושתי ערבות). התנא מבאר כי ריבוי זה נעשה כדי "לזכות" את ישראל, מלשון זיכור, כדי לזכר את איברי האדם ולהביאם לקדושה האמיתית.

מהי השייכות בין קדושה לבין הכפלת המצוות? העניין טמון בדברי שלמה המלך (קהלת א, ח): "כָּל הַדְּבָרִים יִגְעִים, לֹא יוּכַל אִישׁ לְדַבֵּר, לֹא תִשָּׁבַע עֵין מִקְרֹאוֹת וְלֹא תִמְלֵא אֵזֶן מִשְׁמִיעַ".

פניני ישועות

הוראת קבע נוספת!

במשפחתנו צורך דחוף לישועה בעניין אחר לחלוטין, הוא לא היסט אפילו לרגע אחד.

כשהוא חדור אמונה וביטחון מוחלט לאור הנס שכבר חווה, הוא יצר שוב קשר עם המוכן. "אחרי שראיתי במו עיני כיצד ההבטחה פועלת מעל לכל גבולות הטבע בפרנסה, ברור לי מהו הצעד הנכון לעשות כעת", שיתף בהתרגשות, וביקש מיד לייסד הוראת קבע חדשה נוספת, במיוחד עבור הישועה החדשה לה הוא מייחל.

מעשה זה מהווה עדות חיה ומרגשת לאמונת חכמים טהורה, ולידיעה הברורה כי מי שעומד לימין הדפסת תורת הצדיק, זוכה שהצדיק יעמוד לימינו ויפעל עבורו ישועות בכל עת ובכל צורך.

הכל התחיל כאשר אותו יהודי נזקק נואשות לסייעתא דשמיא בענייני פרנסה. לאחר תקופה של דוחק וחוסר ודאות הוא החליט להישען על הבטחתו הנדירה של רבנו המהרא"ל צינץ זי"ע, וקיבל על עצמו להשתתף בהוראת קבע למען הדפסת ספריו הקדושים.

הישועה לא איחרה לבוא, ומה שהתרחש לאחר מכן השאיר אותו מלא השתאות. שערי השפע נפתחו לרווחה, והוא זכה לראות בחוש כיצד הקושי הופך לברכה גדולה. הוא חווה ישועה עצומה בפרנסה, פשוטו כמשמעו למעלה מדרך הטבע ממש, כאשר צינורות של שפע וברכה נפתחו בפניו בניגוד לכל תחזית או היגיון אנושי.

לאחר שחווה על בשרו את כוחה העצום של זכות התורה והצדיק, הוא ידע היטב היכן נמצא המפתח לשערי שמיים. לאחרונה, כאשר התעורר

ניתן להזמין חינם את ספרי רבנו לבתי מדרש וישיבות

08-864-89-89

ארה"ב: 718-2592395

להשתתפות בהדפסת הספרים לקיום
צוואתו של הגאון זי"ע ולזכות בהבטחתו